

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

тема:

ДЕКОРАТИВНА КОМПОЗИЦІЯ «І ЗЙДЕ УКРАЇНСЬКЕ СОНЦЕ...»

У ТЕХНІЦІ ВИШИВКИ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація «Художній текстиль»
Освітня програма «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво»

КвРДМ.020090.21.14.ПЗ

Виконала студентка 4 курсу групи ДМ-21-1

Анна ТИМЧЕНКО

Керівник: канд. пед. наук, доц.

Вікторія ХРЕНОВА

Нормоконтролер

Оксана ПЯСТУК

До захисту допускаю:

В. о. завідувача кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Олена САМБОРСЬКА

« 12 » червня 2025 р.

Хмельницький 2025

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний
 Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань 02 Культура і мистецтво
 Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
 Освітня програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво
 Спеціалізація Художній текстиль

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри Т.О.Р.М.

Олена САМБОРСЬКА

04 квітня 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Житовенко Анна Валеріївна

Прізвище, ім'я, по-батькові студента

1. Тема роботи Декоративне композиція „В дні урочаєм сонце у терниці вишивки

керівник роботи Урещів, Вікторія Валеріївна, т.ох.к., доц.

Прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання

Затверджено наказом ректора університету від 7 лютого 2025 р. № 23

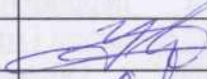
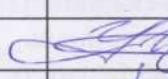
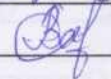

2. Строк подання студентом роботи на кафедру 17.06-18.06.2025р.

3. Вихідні дані до роботи декоративне композиція терниці вишивки, втілення національно-патриотичної тематики в курсній творчій

4. Зміст пояснювальної записки Вступ, 1. Фрагмент 2. історія. В декоративному мистецтві вишивки. 2. Курсова - композиційна та терниці матеріалознавчий дослідження вишивки декорації композиція „В дні урочаєм сонце...“ у терниці вишивки. Тематика. Діалог історії поколінь. Факти

5. Творча робота „В дні урочаєм сонце...“
 Назва художнього твору (виробу)

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання
Антиплагіат	Герміденко І.І.		
Нормоконтроль	Лястук В.В.		

7. Дата видачі завдання

04.04.2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділу кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примі
1	Вступ	28.04 - 04.05 2025	визначити
2	1 розділ	04.05 - 12.05. 2025	визначити
3	2 розділ	12.05 - 20.05 2025	визначити
4	Висновки, перелік посилань	27.05 - 28.05 2025	визначити
5	Попередній захист	29.05 - 30.05 2025	визначити
6	Перевірка на плагіат	02.06 - 04.06 2025	визначити
7	Нормоконтроль	05.06 - 10.06 2025	визначити
8	Рецензування	13.06 - 16.06 2025	визначити
9	Захист	19.06 - 20.06 2025	визначити

Студент

Анна ТИМЧЕНКО

Ім'я, прізвище

Керівник

Вікторія ХРЕНОВА

Ім'я, прізвище

АНОТАЦІЯ

Тема кваліфікаційної роботи: декоративна композиція «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки.

Автор: ст. гр. ДМ-21-1 Анна ТИМЧЕНКО.

Керівник: канд. пед. наук, доцент Вікторія ХРЕНОВА.

Обсяг пояснювальної записки: 46 с., обсяг додатків: 8 с.

Ключові слова: вишивка, вишивка гладдю, декоративна композиція.

Кваліфікаційна робота виконувалася з урахуванням особливостей обраної техніки та використовуваних матеріалів. Текстова частина кваліфікаційної роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків.

У першому розділі досліджено історію розвитку художнього текстилю, охарактеризовано художньо-технологічні особливості виконання творів у техніці вишивки.

У другому розділі обґрунтовано ідею та художньо-образний зміст теми декоративної композиції «І зійде українське сонце...»; підібрано та охарактеризовано матеріали та інструменти, виконано калькуляцію витрат; обґрунтовано технологічну послідовність виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки; охарактеризовано композиційні особливості виконаної декоративної композиції «І зійде українське сонце...», дано їй естетичну оцінку та виготовлено постер.

Зроблено висновки щодо художньо-композиційних та технологічно-матеріалознавчих особливостей створення декоративних композицій у техніці вишивки, підведено підсумки щодо поставленої на початку роботи мети та результативності завдань.

Представлено перелік джерел посилання. Текстова частина підсилюється ілюстративним матеріалом, який винесено в додатки.

12.06.2025р.

Анна ТИМЧЕНКО

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	7
...	7
1 Традиції та новаторство в декоративному мистецтві вишивки.....	9
1.1 Історія розвитку традиційної вишивки.....	9
1.2 Художньо-технологічні особливості виконання творів у техніці вишивки.....	23
2 Художньо-композиційні та технолого-матеріалознавчі особливості виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки.....	28
2.1 Ідея та художньо-образне обґрунтування декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки...	28
2.2 Характеристика матеріалів, інструментів та калькуляція витрат щодо виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки.....	40
2.3 Технологічна послідовність виготовлення декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки...	44
2.4 Композиційна характеристика та естетична оцінка декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки.....	47

Висновки.....	
...	51
Перелік джерел посилання.....	53
Додаток А Вишита китайська шаль та сорочки (фрагменти).....	56
Додаток Б Фрагмент комірця та сорочки.....	57
Додаток В Фрагменти вишитого мотиву та сорочки.....	58
Додаток Г Приклади творів та вишита сорочка від бренду Sportmax.....	59
Додаток Д Етапи створення ескізу.....	60
Додаток Е Ескіз декоративної композиції «І зійде українське сонце...».	61
Додаток Ж Декоративна композиція «І зійде українське сонце...».....	62
Додаток К Проєкт постеру.....	63

ВСТУП

Українське народне мистецтво – це невичерпне джерело духовності, національної ідентичності та культурної спадщини. Одним із найвиразніших його виявів є декоративно-ужиткове мистецтво, зокрема вишивка. Вишивка в Україні має глибокі історичні корені, слугує не лише засобом художнього самовираження, а й важливим символом єдності поколінь.

Тема кваліфікаційної роботи Декоративна композиція «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки є надзвичайно актуальною у сучасному світі. В умовах загальнонаціонального відродження, боротьби за збереження культурної самобутності та усвідомлення історичної спадщини, звернення до традиційних форм народного мистецтва набуває особливого значення.

Об'єктом кваліфікаційної роботи виступає техніка вишивки, як вид декоративно-прикладного мистецтва.

Предметом кваліфікаційної роботи є художньо-композиційні та технолого-матеріалознавчі особливості виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні художньо-композиційних і технолого-матеріалознавчих особливостей декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки, виготовленні її відповідно до схарактеризованої технологічної послідовності та презентуванні на постері.

Відповідно до мети завданнями кваліфікаційної роботи є:

- дослідити історію розвитку техніки вишивки;
- схарактеризувати художньо-технологічні особливості виконання творів у техніці вишивки;
- обґрунтувати ідею та художньо-образний зміст теми декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки;

– підібрати та охарактеризувати матеріали, виконати калькуляцію витрат на виготовлення декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки;

– обґрунтувати технологічну послідовність виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки та виготовити її;

– охарактеризувати композиційні особливості виконаної декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки, дати їй естетичну оцінку та виготовити постер.

Основні положення й результати кваліфікаційної роботи узагальнено та висвітлено в доповідях на конференції: Наукова студентська конференція секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва (м. Хмельницький, 2025 р.).

Результати кваліфікаційної роботи представлено в опублікованій праці: «Вишивка гладдю у декоративно-прикладному мистецтві» [1], яка увійшла до збірника наукових праць «Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва» Хмельницького національного університету.

1 ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В ДЕКОРАТИВНОМУ МИСТЕЦТВІ ВИШИВКИ

1.1 Історія розвитку традиційної вишивки

Вишивка (вишивання) — широко розповсюджене рукоділля, котрим оздоблюють різними візерунками тканини та інші матеріали, як-от: сукно, шкіру, батист та інші [2].

Мистецтво вишивки в Україні – один із видів декоративно-прикладного мистецтва, і водночас один із найвідоміших різновидів ручної праці. Вишивку застосовують у побуті, переважно на одязі, головним чином на жіночих і чоловічих сорочках. Окрім того, вишивка поширена на предметах домашнього вжитку, наприклад, скатертинах, наволочках, рушниках тощо (див. рисунок 1.1.1) [2].

Рисунок 1.1.1 – Українські рушники. Музей рушника, Переяслав

Вишивка в Україні здавна була одним з найпоширеніших та найулюбленіших видів національної творчості. Твори цього жанру – то світ

високої краси й уяви, поетичне осмислення довкілля, зворушлива оповідь про людські роздуми й переживання, світ натхненних постатей, що своїм корінням сягають глибини віків [2, с.5] [4].

Вишивання, як форма декоративно-ужиткового мистецтва, зародилось в сиву давнину та передавалось від покоління до покоління. Найдавніші свідчення про існування вишивки в Україні знайдено під час археологічних досліджень епохи палеоліту, скажімо, у Мізині на Чернігівщині. Під час розкопок поховань ще перших століть нашої ери археологи виявляли фрагменти вовняного одягу, прикрашені різноманітними вишитими візерунками [5].

Встановлено, що матеріалами, які використовувались для вишивання, були шкіра, тканина, шовк. У музеях Європи можна побачити найдавніші зразки вишивки, які датуються V століттям (див. рисунок 1.1.2). Щодо української вишивки, то вона дійшла до нас лише з кількох останніх століть, а найкраще представлена у XIX столітті.

Рисунок 1.1.2 – Найстаріші зразки місцевої вишивки, які відносяться до V ст.

Вишивка бере свій початок з часів пізнього неоліту та раннього бронзового віку, від племен Трипільської культури. Фрагменти вишитих

виробів та їх орнаменти, що використовувались ще сарматами, трипільцями, скіфами, продовжують жити у сучасних роботах народних майстрів.

У VI столітті біля села Мартинівка, що на Черкащині, світ побачив старовинні артефакти декоративно-ужиткового мистецтва. Серед цих цінних знахідок були фігурки, які відтворювали образи прадавніх мешканців тих місць. Чоловічі статуетки поставали а широких та довгих сорочках, на яких майстерно красувався вишитий орнамент (див. рисунок 1.1.3). Такий одяг був характерним для майже всіх мешканців тодішніх сіл. Крім скульптур, археологи знайшли пластини, на яких були вирізьблені воїни. Ці пластини чудово збереглися, і їх унікальність полягає у можливості розгледіти найдрібніші деталі, зокрема візерунки вишивки на одязі воїнів. Аналогічні пластини були виявлені на Балканах. Дослідники схиляються до думки, що їх привезли слов'яни з Наддніпрянської України.

Рисунок 1.1.3 – Статуетка, що зображала стародавніх мешканців сіл

Згідно з деякими джерелами, слов'янська знать Київської Русі прикрашала свій одяг вишивкою, починаючи з X століття. У Іпатіївському літописі, датованому 1252 роком, знаходимо зображення Данила Галицького, конкретно його вбрання під час важливої зустрічі. На ньому був жупан, оздоблений мережкою (див. рисунок 1.1.4). Мешканці краю високо цінували

майстрів, які володіли мистецтвом вишивки. Ганка, сестра князя та представника династії Рюриковичів, Володимира Мономаха, в XI столітті заснувала першу школу вишивання для дівчат, де їх навчали гаптувати сріблом та золотом. Серед визначних центрів мистецтва вишиванки заслуговують на увагу Качанівка на Чернігівщині, Григорівка на Київщині, Велика Бурімка на Черкащині та інші осередки. Цікаво, що язичницькі орнаменти та символіка збереглися до наших днів, про що свідчать ікони XV століття та пізніших часів [5].

Рисунок 1.1.4 – Іпатіївський літопис 1252 року

Святочний убір скіфів пишно оздоблювали візерунками з золотих бляшок, що зображували грифонів, левів та оленів. На вбраннях також використовували аплікації з різнокольорової шкіри, оздоблені декоративними стібками. По контурах коміра, подолу, рукавів та по центру спини розміщували візерунок з смуг, викладених геометричними орнаментами. Майстри не оминули увагою і чоловічі штани, які теж були гарно прикрашені. Візерунки включали кружальця, завитки, ромби, спіралі та зигзаги. У Гаймановій Могилі (IV століття) знайшли посудину, де одяг скіфських

володарів декорували орнаментами з подвійних спіралей. Лампаси на цих штанях нагадували хвилі, завдяки своїми двома смугами. Розкопки кургану Товста Могила дали змогу відтворити вбрання, де рукави та комір прикрашали золоті накладки, на яких грифон та лев розривали лань (див. рисунок 1.1.5).

Рисунок 1.1.5 – Скіфський святковий костюм

Цей вишитий виріб відноситься до I століття нашої ери, і його правомірно вважати одним з найдавніших, відомих на сьогодні (див. рисунок 1.1.6). Відновлена композиція вказує на співіснування поряд з орнаментальним шитвом сюжетних сцен. Ці сцени служили прикрасою одягу жриці, котра, можливо, брала участь у ритуальних діях, швидше за все, пов'язаних з культом родючості. Вишивка виконана у техніці золотого шиття «у прикріп». Спершу наносили ескіз візерунка, по якому вже викладали золоті нитки, фіксуючи їх на тканині. Найімовірніше, застосовували нитку жовтого кольору, яка з часом не вціліла. Кожен елемент зображення, орнаменту було обведено золотим швом, що надало вишивці надзвичайної чіткості та виразності, а сам малюнок характеризувався високою деталізацією.

Рисунок 1.1.6 – Вишивка, яка датується I століттям нашої ери

Техніка «у прикріп», яка використовувалася на вбранні жриці, знайдений в Соколовій Могилі, з'явилася в Київській Русі, візантійській за впливом, лише у XII столітті. Поховання багатой сарматки дало змогу побачити в вишивці досі невідомий прийом – використання пряденого золота. За допомогою цієї техніки шовкову нитку обгортали вузькою золотою смужкою найвищої проби. Її обмотували щільними витками, щоб склалося враження цілісної золотої нитки. Загалом, вишивка з Соколової Могили – надзвичайно коштовний матеріал для скрупульозного та глибокого дослідження старовинного золотого шитва. Вона засвідчує непересічний рівень майстерності фахівців, що володіли досконалим відчуттям орнаменту та відточеними художньо-образними здібностями передачі власного світосприйняття. Знайдений одяг з вишивкою своїм рівнем майстерності свідчить, що до його появи вишивка пройшла тривалий та якісний період еволюції.

Як гірко не було б визнавати, але Друга світова відклала після себе тяжкі наслідки, згубні для багатьох мистецьких надбань. Загарбники, як то фашистсько-нацистські, так і більшовицькі, не гребували вивозити музейні експонати, грабували приватні зібрання, чи то під час наступу, чи під час відступу. Якщо не встигали або не мали змоги вивезти – знищували вогнем, розстрілами чи підривами. Не минула ця доля і вишивку – безліч зразків було втрачено та знищено.

Однак, по завершенні бойових дій, ва роки потому, у Львові було відкрито перший Державний інститут прикладного та декоративного мистецтва. Цей заклад і став початком відродження та відновлення дивовижного мистецтва.

Про українські вишиванки згадки знаходимо від іноземних подорожувальників періоду XV–XIX століть. Існує спадок вишиванок часів козацтва XVII–XVIII ст. У XVI–XVIII ст. осередками вишивання були Качанівка на Чернігівщині, Григорівка на Київщині, Велика Бурімка на Черкащині та інші місцевості. Мистецтво вишивання було поширене в кожному селі, монастирях, серед дворянства та купецтва. У XIX–XX століттях виникли навчально-кустарні майстерні, художньо-промислові артілі та великі спеціалізовані підприємства, що спеціалізувалися на вишивці [3].

Вишивання в Україні було одним із найпопулярніших та найулюбленіших видів народної творчості. Його вироби – це піднесений світ краси й уяви, поетичне розуміння навколишнього середовища, хвилююча оповідь про роздуми та переживання людини, світ натхненних образів, що сягають своїм корінням у сиву давнину [2, с.5] [4].

Техніки вишивки відточувались людством протягом століть. З поступом цивілізації, дедалі більшим ставав попит на кращий, виразніший та елегантніший одяг, а також на тонші предмети для дому.

Вишивання хрестиком – найулюбленіше рукоділля, що не втрачає актуальності навіть попри примхи моди. Ледь не кожен куточок України може

похвалитись власною, унікальною стилістикою, улюбленими орнаментами та кольоровою гамою вишиванок (див. рисунок 1.1.7) [6].

Рисунок 1.1.7 – Приклад вишивки хрестиком

Україна пишається народним мистецтвом вишивки. Як в давнину, так і тепер, особливо в селах, вишивають рушники, скатертини, серветки, наволочки тощо.

Вишитий жіночий та чоловічий одяг, сорочки та блузки є найбільш вживаними в повсякденному житті. Таке вбрання надає власнику нотку загадковості – адже символічний візерунок передає певні епістоли, а кольори ниток уособлюють природні елементи.

Візерунки вишиванок здебільшого зображують флору та фауну рідного краю. Всесторонньо використовують і геометричні орнаменти.

Використовують два види вишивального хреста – одинарний та подвійний (болгарський). Хрестики вишивають прямими стібками. Хрестом вишивають на тканинах полотняного переплетення або на спеціальній сітчастій тканині.

Вишивання хрестиком – це справді універсальний та простий вид творчості, що припале до смаку кожному, чи то новачок, чи майстер зі стажем. За допомогою цієї техніки можна створити безліч чудових речей: від маленьких вишуканих деталей та простих візерунків до масштабних робіт, таких як картини під склом, наволочки та розкішні гобелени. Велика кількість

доступних схем і легкість у вивченні роблять вишивку хрестиком одним з найпопулярніших видів рукоділля

Мереживну вишивку з давніх часів застосовують для оздоблення білизни. Зазвичай, цей метод комбінують з іншими способами вишивання (вишивка гладдю, аплікація, оздоблення швом, декоративні рядки). Рішельє є одним з видів мереживної вишивки (див. рисунок 1.1.8).

Рисунок 1.1.8 – Приклад мереживної вишивки

Мережки дивують своєю різноманітністю, вишуканістю та майстерністю виконання. Найчастіше мережки роблять нитками у тон до тканини, що надає вишивці додаткової привабливості.

У цьому вишиванні використовують вузький гладьовий стібок, широкий гладьовий стібок, об'ємну гладь, декоративні шви. Рішельє можна вишивати на всіляких полотнах – від найтонших до найщільніших [6].

Вишивка шнуром – техніка, що дивує простотою та результативністю. Шнури з різним плетінням чудово гармонують з іншими вишивальними прийомами (зокрема, з вишивкою перлами, канителлю). Вони чудово підходять для обведення вишитих елементів або ж можуть доповнювати аплікації (див. рисунок 1.1.9).

Рисунок 1.1.9 – Приклад вишивки шнуром

Для цього виду вишивки доречно використовувати не лише фабричні шнури, але й саморобні, скручені з шовкових чи інших ниток. Шнури також розрізняються за способом виготовлення: кручені, плетені, плоскі, круглі та інші. Тканина для вишивання має бути з натуральних волокон.

Ще одним видом вишивки є аплікація. Сенс техніки в тому, що помість вишивання на основу накладають кольоровий клаптик тканини, використовуючи який, створюють кінцеве зображення. Цей метод особливо вдало пасує для виробів з великими зображеннями – плахти, покривці, підголовки. Як фон можна використовувати шовк, сукно, домоткане полотно, оксамит, драп. До аплікації підбирають різноманітні шматочки тканин різної фактури та кольору – як однотонних так і з візерунком.

Серед розмаїття аплікацій трапляється вишивка стрічками. Нею оздоблюють домашнє начиння: постільну білизну, декоративні подушки, екрани для декору, а також тильний бік дзеркал та щіток для волосся. Найбільш виразно подібна вишивка постає у комбінації з бісером, іншими техніками вишивання, лелітками, металізованою ниткою, ручним розписом та аплікацією (див. рисунок 1.1.10).

Рисунок 1.1.10 – Приклад вишивки стрічкою

Вишивка Ассізі. Стародавня техніка, назва якої походить від італійського містечка Ассізі або Асичу. Її характерна риса – візерунок виникає за рахунок незаповненого простору. Це, в дійсності, «вишивка навиворіт», де нитками заповнюють не сам малюнок, а фон, на якому він розміщується (див. рисунок 1.1.11).

Рисунок 1.1.11 – Приклад вишивки Ассізі

Вишивка бісером – один з найдавніших та найулюбленіших методів оздоблення одягу, що дійшов до нас крізь віки. Одяг, прикрашений бісером, виглядає урочисто, має виразний об'єм та унікальну кольорову гаму. До того ж, цей спосіб декорування є відносно легким, швидким у виконанні та не вимагає особливої підготовки від новачка (див. рисунок 1.1.12) [6].

Рисунок 1.1.12 – Приклад вишивки бісером

Одним із найрозкішніших та найчарівніших видів рукоділля є вишивка гладдю. Цей різновид народного мистецтва, прийшов до нас з глибокої старовини, оповитий численними таємницями й історичними поворотами. Історія цієї техніки бере свій початок ще й з прадавніх часів, і тоді її можна було зустріти в культурах та традиціях багатьох народів світу. З самого моменту свого виникнення вишивка гладдю міцно увійшла в життя різних суспільств, ставши важливою складовою культурної спадщини людства [7].

Перші свідчення про вишивку гладдю сягають корінням у глибини історії, до епох Стародавнього Єгипту, Давньої Греції та Римської імперії. Проте справжнього розквіту це мистецтво зазнало, сформувавши свої неповторні характеристики у різних куточках світу, зокрема в Китаї, Індії, Персії та багатьох інших державах. Химерне поєднання місцевих традицій, мотивів та технік вишивання призвело до появи розкішного мозаїчного полотна, яке захоплює розмаїттям та естетичною досконалістю.

Вишивка гладдю традиційно знаходила застосування для оздоблення одягу, елементів інтер'єру, а також під час релігійних та культурних дійств. Вона виконувала не лише декоративну функцію, але й наповнювалась глибоким символізмом, передаючи культурні цінності, вірування та відлуння історії. Це мистецтво переходило від матері до доньки, від наставника до учня, зберігаючи традиції та унікальні орнаменти протягом тривалого часу [7].

Сьогодні, в епоху стрімких змін вишивка гладдю не перестає захоплювати своєю неповторною витонченістю, насиченістю та дивовижними зображеннями, поєднуючи в собі відгомони минулого та сьогодення. Вона перетворилася не лише на цікаве захоплення та різновид рукоділля, а й на інструмент збереження культурних надбань та звичаїв. Вона дарує насолоду та задоволення тим, хто практикує це стародавнє ремесло, розкриваючи нові можливості для творчості та надихаючи на самовираження та креативність [7].

У музеях Західної Європи можна побачити експонати, які сягають V століття до н.е. Найдавніші вишиті роботи, що збереглися до нашого часу, були створені у Давньому Китаї (див. додаток А, рисунок А.1). В той час вишивкою прикрашали не лише одяг, а й килими та інші елементи декору. Дивовижні візерунки на шовкових полотнах створювали золотими та срібними нитками, а також волосом [8].

Зразки української мистецької вишивки дійшли до нас тільки за останні століття. В Україні техніку гладі застосовували, насамперед, для оздоблення одягу, зокрема сорочок (див. додаток А, рисунок А.2). І це не дивно, адже цей вид вишивки виглядає дуже ошатно та святково.

Гладдю вишивали й рушники, хустки, скатертини, подушки, фартухи, картини та інші речі. Хата кожної української господині оздоблювалась вишитими виробами, а знання про давнє рукоділля передавалась від матері до дочки [8].

Існують різноманітні способи вишивки гладдю: пряма, коса, лічильна, гладь по контуру малюнка. Пряму гладь застосовували на Полтавщині, де її виконували нитками синьо-сірими, коричневими, білими. На Чернігівщині, Київщині та Поділлі – червоними і чорними. Пряма гладь реалізується накладанням паралельних стібків довільної довжини (див. додаток Б, рисунок Б.1) Цей спосіб має великий потенціал для творчості: від мікроскопічних цяток, зубчиків, ромбів, квадратів, стрічок, до значних зірок. Більше того, вона є додатковою технікою у виконанні інших видів швів.

Коса гладь була популярною на Київщині, Чернігівщині та Черкащині. Зазвичай, для вишивання використовували червоні та чорні нитки. Цю техніку часто поєднували з іншими методами, що були поширені в цих регіонах. Нею створювали геометричні орнаменти, найчастіше розети, котрі часом обводили ниткою іншого кольору (див. додаток Б, рисунок Б.2).

Лічильна гладь, яку звикли називати «колодочками», найбільш поширена у Кіцманському районі (Чернівецька область). Саме тут вишивальниці творять квіткові візерунки, якими заповнюють цілі рукави. Спочатку темними нитками виводять обриси малюнка, а далі обведене місце зашивають (див. додаток В, рисунок В.1). Окремі деталі візерунків, виконаних лічильною гладдю можна зустріти і на Поділлі та Буковині [8].

Вишивка Яворівського краю, що біля Львова, та деяких прикарпатських сіл – чудовий приклад вишивання гладдю по контуру малюнка. На Яворівщині вишиті орнаменти вирізняються контрастом, де переважає червоний колір. Гладдю по контуру рисунка переважно використовують для зображення рослинних мотивів (див. додаток В, рисунок В.2). Ці візерунки нерідко оздоблюють вишивкою в іншій техніці: тамбурним швом, стебельчастим швом, назад голкою.

Однак ці способи виявляються і роботах сучасних авторів. Вони їх переосмислюють, комбінують з іншими методами, дають свіже звучання, водночас зберігаючи традиції. Серед подібних прикладів варто виділити виразні панно, які вміло створює мисткиня Оксана Мовчан (див. додаток Г, рисунок Г.1).

Лаконічними, але при цьому колоритними є Тосканські пейзажі авторства мисткині Неріни Рана (див. додаток Г, рисунок Г.2) [9].

Дизайнер бренду Sportmax Джамбатіста Валлі теж представив власне бачення етніки. Моделі дефілювали в обтислих білих блузах з пишними рукавами, прикрашеними орнаментом (див. додаток Г, рисунок Г.3). Довершували образи важкі спідниці та пальта. Творча команда колекції вказувала на марокканські народні мотиви, зокрема на мозаїку з Марокко, як

натхнення. Однак, виглядає так, що рукави скоріше нагадують тернопільську вишивку [10].

Як бачимо, сьогодні вишивка нині переживає справжній пік. Найширший спектр вишитих орнаментів використовується для створення декоративних панно, які стають ключовим елементом дизайну будь-якого помешкання. Вишивкою гладдю оздоблюють елегантні сукні, сорочки, елегантні блузи, сумки, джинси, верхній одяг та багато іншого. Немає сумніву, що традиції вишивки міцно увійшли до переліку трендів.

1.2 Художньо-технологічні особливості виконання творів у техніці вишивки

У мистецтві гладі суттєву роль відіграє напрям стібків. З огляду на зручність, аби спростити процес вишивання, перед тим, як приступити безпосередньо до роботи, спершу варто накреслити схему. Спочатку її наносять на папір, а вже потім переносять на тканину (використовуючи спеціальний олівець або маркер). Ці лінії відіграють роль своєрідного провідника: вони окреслюють місця зміни кольору нитки та визначають бажаний напрямок стібків. Вишивають нитками одного відтінку вище та нижче умовної лінії, яка розділяє ці відтінки [11].

Для створення відчуття реалістичності, стібки розташовують з врахуванням природного руху волокон пелюсток, листків та інших елементів. Інакше кажучи, контур самого об'єкту диктує напрям стібків.

Засадничим елементом технік вишивання вільною гладдю є стібки, що формують рівну та гладеньку поверхню довільним контуром. Після перенесення ескізу декоративної гладі на полотно, його розділяють на секції олівцем або спеціальним маркером, і вишивають спочатку одну частину візерунка, точно по визначеному контуру, потім закріплюють нитку та

відрізають її біля основи. Далі беруться за вишивання наступного фрагменту контуру, використовуючи вишивальну нитку відмінної контрастної палітри.

Гарна вишивка, наприклад, як біла та прорізна гладь, витонченістю технічного виконання та вишуканістю узору надає виробу виняткової неповторності і самобутності [3, ст.3] [12].

Ось головні прийоми вишивання білою гладдю: двобічна пласка гладь (без настилу) і двобічна випукла гладь (з настилом).

Двобічну пласку гладь за вільним контуром часто застосовують не тільки у вишивці білими нитками. Обидві сторони цієї вишивки, лицьова й виворітна, виглядають ідентично. Візерунок для двобічної пласкої гладі підбирають з незначними деталями, скажімо, квіточками з листочками, адже стібки такої вишивки не можуть перевищувати 1 см.

Під час вишивання двобічної гладі голку вводять з лицьового боку, суворо по контуру малюнка. З виворітного боку нитка протягується на всю ширину фрагменту візерунка, після чого голка виводиться знову точно по контуру. Стібки розташовуються впритул, щільно прилягаючи один до одного, аби тканина не просвічувалась (див. рисунок 1.2.1, а). Напрямок стібків обирають відповідно до форми візерунка, тому їхня довжина та нахил можуть різнитися. На пелюстках квіток стібки прокладають від межі до центру (див. рисунок 1.2.1, б). Для листя ж характерним є напрям від краю до середини (див. рисунок 1.2.1, в) [11].

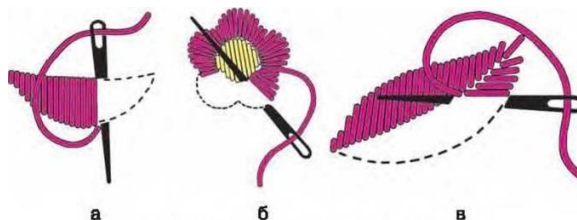
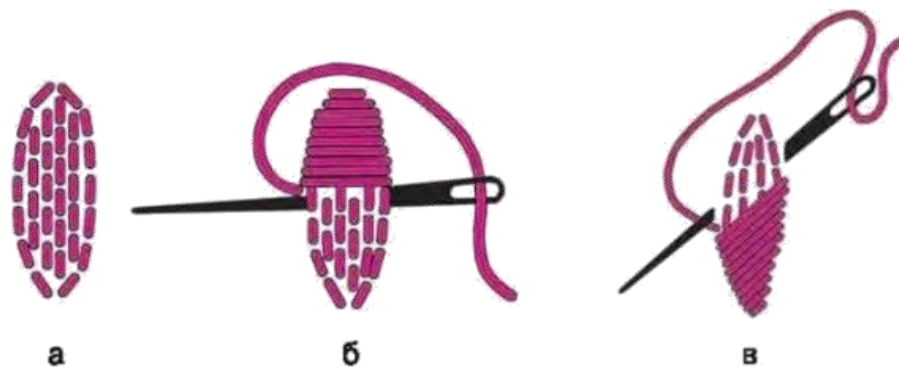

Рисунок 1.2.1 – Двобічна пласка гладь

Двосторонню випуклу гладь (з настилом) застосовують задля створення в вишивці відчуття об'ємності та рельєфності. Її роблять так: обриси

зображення обводять швом «вперед голкою», після чого цим же швом вишивають «настил» відповідно до форми візерунка (див. рисунок 1.2.2, а). Чим густіший буде настил, тим більш опуклою виглядатиме гладь. Товщина нитки, яку використовують для вишивання настилу, залежить від бажаного розміру випуклості.

Потім над настилом роблять двосторонню гладь, в напрямку, протилежному до настилу, використовуючи прямі чи похилі стібки (див. рисунок 1.2.2, б, в). Стібки гладі виконують строго по контуру та щільно прилягають їх разом.

а – настил для двобічної гладі; б – прямі стібки гладі;
в – косі стібки гладі

Рисунок 1.2.2 – Двобічна випукла гладь (із настилом)

Деякі деталі вишивки прикрашають горошинами та вузликами. Спосіб створення горошин аналогічний до техніки двосторонньої випуклої гладі (див. рисунок 1.2.3). Щоб вишити вузлики, закріплену нитку двічі або тричі обмотують навколо голки, після чого голку, утримуючи накручену на неї нитку, вколюють поруч із закріпленою ниткою (див. рисунок 1.2.4).

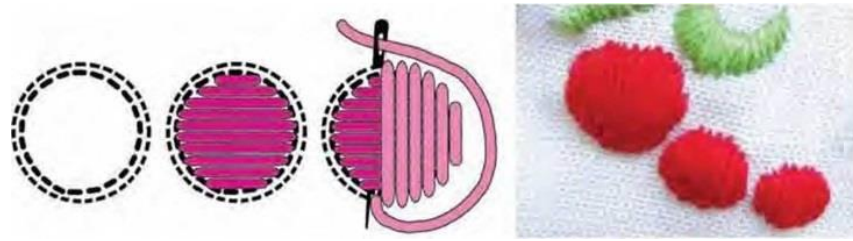

Рисунок 1.2.3 – Горошини

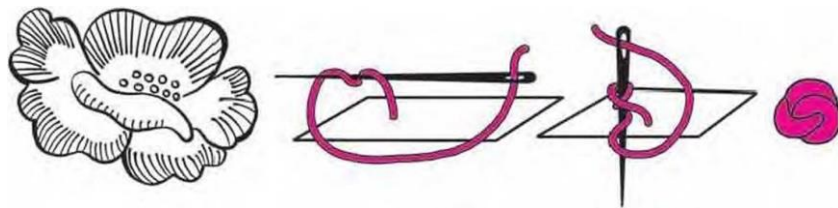

Рисунок 1.2.4 – Вузлики

Вимоги до виконання швів вільної гладі:

- нитки закріплюють так, щоб це було не видно, без використання вузликів;
- візерунок вишивки реалізують, точно дотримуючись контуру;
- стібки накладають близько одна до одної, щоб вишитий малюнок мав рівну поверхню, крізь неї не було видно полотна;
- стібки декоративної гладі не накладають один на один, а навмисно вишивають по контуру виразних ліній, що розмежовують різні кольори;
- з обох сторін двобічна гладь демонструє ідентичний візерунок [11].

Для надання вишитому зображенню потрібної форми предмета часто вдаються до різноманітних технік вільної гладі. Якщо задумано створити рельєфний край, використовують двобічну випуклу гладь, тоді як для інших частин обирають двобічну пласку гладь або інші варіації вільної гладі. Вишивка вільною гладдю органічно поєднується з іншими декоративними

швами, доповнюється перлами, бісером, стразами та іншими елементами декору [11].

Витонченість техніки нагадує живописне мистецтво, адже митець викладає стібки подібно до художника, що творить на полотні. За допомогою гладі можна найкраще відтворити бажані відтінки та їх переходи, також різницю між світлом і тінню. Цей метод часто застосовують у вишивці рослинних орнаментів, мальовничих краєвидів чи портретів, де необхідно надзвичайно тонко передати гру кольору [13].

Отже, техніка вишивки гладдю вирізняється високим рівнем художньої виразності та складною технологією, яка потребує від майстра точності, уваги до деталей. Завдяки плавним стібкам і можливості створення об'ємних зображень, гладь дозволяє передати найтонші нюанси форми та фактури.

2 ХУДОЖНЬО-КОМПОЗИЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГО-МАТЕРІАЛОЗНАВЧІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «І ЗІЙДЕ УКРАЇНСЬКЕ СОНЦЕ...»

2.1 Ідея та художньо-образне обґрунтування декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки

Куди не кинь оком, але в Україні найчарівніші пейзажі. Можна нескінченно захоплюватись тихими гаями, квітучими ланами та величними вершинами. І це лише незначна частина української природи. Коли знаходишся наодинці з природою, ніби занурюєшся в повну гармонію зі своєю суттю. Ці місця зачаровують і від них важко відвести погляд та залишити їх.

Але один з найбільш захоплюючих краєвидів – це світанок. Коли перші промінчики торкаються землі, висвітлюючи усю околицю. Спостерігати, як усе довкола пробуджується з появою перших променів сонця.

Наразі, схід сонця для українців постає символом незламності. З кожним новим сходом ми знаходимо сили жити далі, відстоюючи свободу та незалежність нашої держави. Він символізує надію на майбутнє, сповнене світла, яке неодмінно настане після пережитих випробувань.

Декоративна композиція «І зійде українське сонце...» втілює в собі образ сподівання, відродження та міці української держави. Композиція зведена довкола центрального елемента – сонця, що розливає свої теплі промені над мальовничим українським краєвидом. Хвилясті лінії гір, ланів та рік нагадують рідні простори Карпат та Поділля, уособлюючи єднання природи і люду.

Сонце – втілення влади, що пронизує все, джерело незабгненної енергії та оздоровчої сили. Воно є образом мудрості, безконечності й розвитку життя. Сонячний символ багатий на значення та може мати безліч зображень. Коло з

крапкою посередині, як відображення центру всесвіту, в українській символіці найчастіше і є символом сонця.

Малюнки світила у давнину часто перепліталися з образами води чи злив. Це засвідчують трипільські візерунки, де добре розрізняються закручені до центру сонячні промені у сусідстві з «гребінчиками» (трипільським символом дощу). Багато науковців думають, що так могли передавати родючість та добробут, а зображення кола – це нескінченність існування та вічність (див. рисунок. 2.1.1) [14].

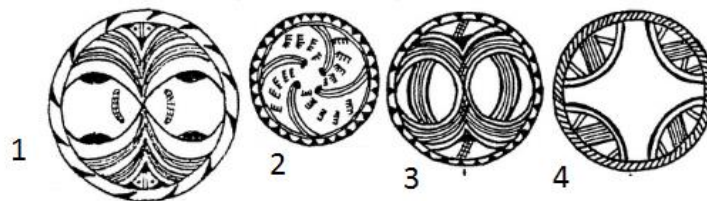

Рисунок 2.1.1 – Символ Сонця в трипільському орнаменті

Система знаків, що бере початок у глибинах століть, поклала фундамент українського традиційного мистецтва. Переважна частина її символів функціонує на основі традицій, переходячи від одного покоління до іншого. Археологічні знахідки, з їхніми малюнками, свідчать про те, що солярні символи, присутні на багатьох дерев'яних виробах та предметах повсякденного вжитку, а також обертальні рухи (як-от гончарне коло), втілювали уявлення про шлях сонця по небосхилу. Ювелірні витвори, окрім «небесної» та «місячної», включали й «сонячну» символіку.

Солярна символіка – серед найсвітліших у слов'янській традиції. З-поміж солярних знаків, мабуть, не відшукати жодного, що приносить шкоду. Натомість – всі знаки пов'язані з надбанням, як матеріальних, так і духовних статків, примноженням їх. Солярна символіка – символ сонячної стихії, самого Бога-Сонця [15].

Коло, в яке вписано хрест, є беззаперечним солярним знаком. Це символ перетину, взаємодії духовних і матеріальних енергій, їхній рух у зустрічних напрямках.

Рух та потугу Сонця, розмаїття людських долі та природні дива віддзеркалювали прадавні знаки у подібні трьох нетотожних променів (завитків), що виходять з єдиної точки. Ці візерунки пов'язують з міццю вогняної стихії, вони розпізнаються у різних куточках світу, і знаходять їх від часів античності й до середньовіччя. Сьогодні значну частину подібних символів загублено, однак виявлення артефактів з ними вважається захоплюючим та цінним джерелом для глибшого пізнання вірувань наших попередників [14].

В слов'янських громадах ці символи нерідко були оберегами, їх наносили на стіни осель, одяг та коштовності. Ярило й Дажбог поставали перед прадавніми слов'янами як божества сонця. Ярила, крім того, вшановувався як бог родючості, володар центрального тіла сонячної системи, під чиєю гарячою, сповненою сили світлом все стрімко оживає, проростає насіння, приходить приплід. Ось чому вагітні жінки в день Ярила, тобто першого березня, старанно розшукували сонячні промені. Їхня мета була проста: наповнитися потугою, потрібною для успішного виношування майбутнього малюка. Також саме тоді святкували Новий рік. Розпочиналися Ярилинні хороводи – гучні святкування, присвячені приходу весни (див. рисунки 2.1.3, 2.1.4) [14].

Рисунок 2.1.3 – Скульптура «Ярило» у парку «Український степ», Донецьк

Рисунок 2.1.4 – Ярило. Сучасне бачення

З часом, досвідчений Дажбог замінив собою Ярила. Дажбога зображали наїзником або в колісниці, зодягненого у золоті обладунки та з вогняним щитом, а сонячне проміння, що його бачили люди на землі, було відблиском від його щита (див. рисунок 2.1.5). У казках, переказах та українській народній творчості слово «Дажбог» дійшло до наших днів, його можна почути в колядці «Ой Дажбоже», яка оспівує прихід весни:

«... Ой дай, Боже. Твої кісоньки золоті, як сонце.

Ой дай, Боже. Панна газдиня ця – ясне сонце.

Ой дай, Боже. Як на новий рік сонечко гріє.

Ой дай, Боже. Пан Біг частує, а ми співаєм...»

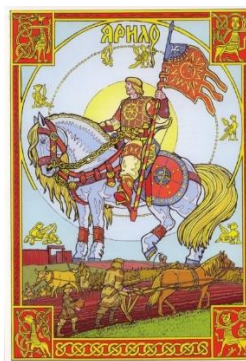

Рисунок 2.1.5 – Дажбог

Тісні узи пов'язували Дажбога та Сварога. Сварог – верховне божество у пантеоні східних слов'ян, інформації про котрого збереглося небагато,

однак, на переконання вчених, він втілював небесний вогонь, а отже, вважався божеством вогню. Хоча, найімовірніше, Сварог був лишень духом вогню, проте люди сприймали його як «Бога». Згідно з давніми переконаннями, Сварог був небожителем-ковалем, що виготовляв зорі. У народній творчості він знайшов свій образ у символіці та жіночому імені – Сварга [14].

В українській народній творчості вогонь та сонце постають у різноманітних ролях. Яскравим променем правди світить сонце у легендах та переказах. Теплих весняних днів та сонячного проміння завжди чекали з нетерпінням, адже було важко пережити жорстокий холод та дочекатися тепла та дороду. Прихід весни знаменував звільнення від влади темряви та появу нового, сонячного світла з небес. Зазвичай, в цей день відчутно прохолодно, проте до тепла лишалося зовсім недалеко. Вітаючи з приходом весни і бажаючи щедрого врожаю, молодь, хлопці та дівчата обходили кожен хату в селі. У цей день линули пісні-веснянки, які лунали з уст жінок. Також у багаттях, що розкладали чоловіки, викидали непотрібний одяг, а після того дівчата та юнаки водили навколо вогнищ танці. Деякі фольклористи вважають, що танок по колу символізує безперервність життя, а інші пов'язують їх із даним світилом [14].

Вінок нареченої, як і сонце, круглої форми, що уособлює священну цнотливість. Це коло присутнє й на весільних рушниках у вигляді Дерева життя. Сонячний символ також використовувався при випіканні весільних короваїв. Знак сонця вишивали на сорочках, його вирізьблювали на сволоках та скринях різьбярів, а жінки зображали його на писанках у вигляді кола, кола з цятками, кола з хрестом в середині та кола з променями.

На писанках та різьблених виробів з дерева променисте сонце зустрічається частіше, ніж на вишитих сорочках. Втім, цей символ постійно присутній в українській вишивці, хоча й входить до складу орнаментів, з'єднуючись з іншими знаками.

Вишивка – то найдавніше письмо українського народу. Знаки, що з прадавніх часів прикрашали вишиті сорочки, слугують захистом та оберегом,

дозволяючи людині відчутти себе часточкою величного й істинного українського Всесвіту. Окреме, особливе місце у вишивці відводиться символіці хреста, який також є символом сонця, Творця, чоловічої сутності, Бога, асоціюється з ідеєю Христа та відображає перемогу світла над темрявою [14].

Сонце – небесне світило, що його бачили крізь призму власних уявлень протягом історії, але завжди йому вклонялись і клонитимуться надалі, бо з ним переплетене усе найдорожче, що тільки є в людському бутті.

За символ сонця в цій роботі використано фрагмент прапора Донецької області (див. рисунок 2.1.6), як символ зародження боротьби за незалежність. Прапор було офіційно затверджено 17 серпня 1999 року. Автор – Щербак Ніна Григорівна [16].

Рисунок 2.1.6 – Прапор Донецької області

Прапор області має прямокутну форму з пропорцією сторін 2:3, поділену горизонтально навпіл. Верхня частина на блакитному тлі зображає жовте сонце, що підіймається, з дванадцятьма променями. У нижній чорній частині розміщено п'ять жовтих овалів, розташованих один під одним. Верхнє поле уособлює схід України. Нижня частина символізує вугілля, землю, нічне Азовське море зі золотистими (жовтими) відблисками [16].

Крім символічного значення, саме звідси, з цієї частини України, стартувала визвольна війна. До сьогодні український народ не припиняє боротьбу за вільне існування, відстоює право на власну мову та культурну ідентичність.

Як приклад боротьби за наше майбутнє, неприйняття народом перетворення країни на чергову колонію росії, слід виокремити Революцію гідності (вона ж Єврореволюція). Це політичні та суспільні трансформації в Україні, що відбулися з 30 листопада 2013 року по лютий 2014 року, спровоковані протестом українців проти незаконного розгону мирної акції студентів та громадських діячів, яка стартувала 21 листопада 2013 року як опір рішенням політичного керівництва країни відійти від законодавчо закріпленого шляху до Європейської інтеграції та подальшою відмовою від цього курсу. Однією з ключових підстав була надмірна владна концентрація у руках Віктора Януковича та його «сім'ї» [17].

Активісти зібрали матеріальні підтвердження достовірних розповідей про події Революції, які тепер зберігаються у фондах Національного музею Революції Гідності. Колекція музею включає понад 2000 експонатів, 500 аудіо- та відеозаписів свідчень, велику підбірку фотографій та бібліотеку з книгами про ті історичні події.

Терміни «Революція Гідності» та «Єврореволюція», стосуючись подій, що обговорюються, нерідко вживаються взаємозамінно з терміном «Євромайдан», проте мають різне смислове наповнення. «Євромайдан» переважно застосовується для позначення організації, формату та локації протестів, які відбувалися на підтримку європейського вектора України, як складової Революції Гідності. Натомість, «Революція Гідності» використовується для опису суспільних та політичних трансформацій, викликаних блокуванням підписання Угоди про Європейську інтеграцію, а також власне самим Євромайданом.

Існують різні підходи до визначення дати початку Революції. Українські політичні кола, медіа та блогери переважно називають датою початку 21

листопада 2013 року, коли уряд Азарова відмовився підписувати угоду про євроінтеграцію, що спонукало перших мітингувальників вийти на вулиці; або 30 листопада, коли було жорстоко розігнано студентський Євромайдан. Поза межами України часто дотримуються позиції, що датою початку Революції слід вважати 18 лютого, коли відбулися масові протести під Верховною Радою, які переросли в криваві сутички з численними жертвами. Символом Революції Гідності став Piano Extremist (див. рисунок 2.1.7), образ якого здобув велику славу в усіх куточках світу.

Рисунок 2.1.7 – Piano Extremist

Окрім сонця, на виробі також зображено землю, природу. «Земля – це народження, кохання, життя, ненависть, багатство, бідність та революції» (М. Коцюбинський «Fata Morgana» у 1903 році думав так, як більшість українців сьогодні). Коцюбинський зумів зобразити одвічну, підсвідому потребу людини – спершу кидати зерно в землю, а потім молитися за урожай. Він зробив це поетично і з відчуттям неминучості [18].

Земля – це серце природи, колиска української нації. Для кожного народу його історична територія є ключовим елементом самоусвідомлення. На нашій землі часто змінювалися керівники, з'являлися й зникали

найменування, чимало українців протягом багатьох століть і тисячоліть переїздило на різні території, континенти [19].

Попри невпинні обстріли, українці не припиняють сіяти та збирати урожай. Ниви – це уособлення працьовитості нашого люду. В цілому українська земля – це не просто простір, а духовний стрижень, що єднає народ і надає сили навіть у найтемніші години. Вона – втілення надії, пам'яті та любові до своєї батьківщини.

«Піднявшись на вершину, людина підносить себе і свою душу, своє серце і свою мрію. Наскільки вистачає очей, перед нею стелиться в мовчанні і таємничості країна снігу і скель. Гори – це особливий світ, вони складають частину планети, як таємниче, ізольоване королівство, де символом життя є воля і любов» (Гастон Реббюфа) [20].

Гори полонять своєю величчю, стрімкими схилами й скелями, неймовірними краєвидами й унікальними панорамами, а ще свіжим повітрям, яким так хочеться дихати на повні груди. Вони підкорюють потужністю, неприступністю та красою краєвидів. Дух перехоплює подих, коли підіймаєшся вгору, в саме серце гір! Коли над головою, на відстані витягнутої руки, пропливають хмари – це відчуття, що залишається в пам'яті назавжди. Варто лише один раз побувати в горах, і ти назавжди залишиш їм частинку свого серця. Саме тут відчуваєш себе нерозривно зв'язаним з природою. Звуки дзюрчання струмків і джерел, рев річок і водоспадів, свист вітру та крики гірських птахів створюють дивовижну, гармонійну мелодію дикої природи. Природа гір – мінлива, сувора та непередбачувана, і саме тому вона так зачаровує [20].

Гори, зі своєю могутньою величчю та непохитною постаттю, уособлюють вічність, трансцендентність та жагу до величі. Їхні вершини, що сягають небес, втілюють прагнення злитися з божественним, підносячи їх як символи духовної мандрівки та просвітлення. Як виклики, що потребують подолання, гори також символізують перешкоди, випробування рішучості та винагороду за наполегливість. Їхні колосальні масштаби та велич

викликають почуття благоговіння та смиренності, нагадуючи людям про їхню відносну незначність серед неосяжної природи, водночас надихаючи на прагнення досягти особистих вершин [21].

Вишивка вирізняється світлими та виразними барвами, що наділені власним символічним змістом. Жовтий колір – втілення тепла, радості та шани. Він асоціюється із золотом та доспілим колосом, відтак уособлює сонячне світло [22].

Він – колір Божественного блиску та слави, тож у жовтому або золотому вбранні відправляють Літургію не лише у недільні дні, але і у дні пам'яті пророків, апостолів та великих святих.

Його покликання – земля. На ній він розсипає золото на лани, що родить хліб, даруючи людству достаток і благо. А над землею він здіймає гаряче Сонце, як знак Божого піклування про нас. Його небесне тіло – Венера, а день тижня – п'ятниця, оскільки саме в цей день із великої любові до людей віддав своє життя на хресті Син Божий і Людський – Христос, якого зрадили та прирекли на муки. Ось так, через Венеру та п'ятницю, переплелися любов і страждання, зрада та розлука – у всьому цьому простежується жовтий колір.

Він здатен пробуджувати різноманітні емоції: з одного боку, він нагадує про сонце та дорогоцінні метали, ніби застигла частинка сонячного проміння, але з іншого – відтворює колорит опалого листя та достиглої пшениці, вказуючи на завершення, фінал, а іноді й загибель. Отже, він ділить з золотим відтінком провідне місце у світі, однак тяжіє до Заходу, де владарює осінній сезон. Його спрямування – догори, на зразок кольору сонця, і водночас донизу та назад, подібно кольору зрілості. Його суть – вогонь, подібно до кольору сонця та золота, і також земля, як джерело для достиглих плодів.

Зелень – то символ довілля і юності; вона – як «міст» між двома антонімічними кольорами спектру веселки – палаючим червоним та крижаним синім. Через це вона асоціюється з надією на гармонію, мир та тишу [22].

Водночас його існування на грані контрастних барв вказує також і на його неідеальність, юність. Але це вже переваги та вади молодості. Він – це суміш жовтого з блакитним, крізь яку перетинаються червоний та темно-синій. Отож, у зеленому вбранні звершують богослужіння священики, вшановуючи пам'ять праведників, які здійснили подвиги в ім'я Господа, віри та церкви. До того ж, зелений колір використовується на Вербну неділю та Трійцю.

Зелений колір, як синтез жовтого й блакитного, засвідчує, що вірність людини та її прихильність до Господа (жовтий колір) звеличує її до Раю (блакитний колір), даруючи спокій душі (зелений колір).

Його дні – понеділок та субота, що збігаються з неділею, наче контрастні кольори спектру сходяться до зеленого. Його суть – вода та повітря, без котрих не існує ані зеленого світу, ані зеленого кольору.

Він – це барва «примирення», себто відтінок порозуміння між «червоною» спекою та «синьою» прохолодою. Зелень – володарка широких теренів, що простягаються між спекотним Півднем та бадьорим Заходом, охоплюючи часовий проміжок від весняного пробудження до осінньої зрілості, коли її змінюють золотисті відтінки опалого листя.

Блакитний – споріднений з синім, втілює шляхетність, чутливість та відданість. Він також віддзеркалює легкий смуток, що виникає з усвідомлення неминучості кінця красивого та неповторного в людському існуванні, а також недосяжності вічного, як незбагненна небесна глибінь [22].

Він – втілення Небес, де святі християни знаходять спокій. Найважливішою серед них є Пресвята Богородиця, чиє лоно вмістило Небожителя – Ісуса Христа. Священики у блакитному вбранні звершують Богослужіння на честь Пречистої Діви Марії, Божої Матері.

Для створення ескізу надихнули малюнки, дивлячись на які одразу впізнаєш рідний край (див. рисунки 2.1.8).

Рисунки 2.1.8 – Референси декоративної композиції

Надихаючись вище наданими референсами, почали створювати ескіз для майбутнього виробу. Мали переважати зелені кольори, уособлюючи ліси та поля України, та жовті кольори для світла. Окрім цього, має бути невеличка річка. Ескіз створювали на графічному планшеті, так як там широкий вибір кольорів.

Перший етап створення ескізу складається з того, що на площину нанесли, так би мовити плями різних кольорів, щоб правильно скласти композицію (див. додаток Д, рисунок Д.1). На наступному етапі більш детально намітили об'єкти, щоб побачити більш чітку картинку для детальної промальовки (див. додаток Д, рисунок Д.2). На фінальному етапі робимо вже детальний ескіз, на якому буде видно напрям стібків і чітко промальовані деталі (див. додаток Е, рисунок Е.1).

Отже, в ідею декоративної композиції «І зійде українське сонце...» закладено не тільки звичайну символіку а й історію, яку мають знати наступні покоління. Розроблена художня концепція поєднує національні традиції з баченням сучасної України як країни, що проходить крізь складні випробування, але не втрачає віри у своє майбутнє.

Таким чином, декоративна композиція є не лише естетичним об'єктом, а й носієм ідеї духовного відродження, самоусвідомлення нації та культурної ідентичності.

2.2 Характеристика матеріалів, інструментів та калькуляція витрат щодо виконання декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки

Для виконання вишивки за основу обрали канву для вишивання, яку потім фарбували кавою, щоб отримати потрібний відтінок (див. рисунок 2.2.1).

Рисунок 2.2.1 – Полотно для вишивання

Канва – це полотно, яке спеціально призначене для вишивання. Його особливість полягає у зовнішньому вигляді: матеріал виробляється із щільно переплетених ниток, що формують на поверхні чіткі квадрати. Головна функція канви – забезпечити рукодільницям створення рівномірної вишивки, орієнтуючись на ці ткані квадратики. Матеріал має значну щільність та пружність, що дозволяє точно розраховувати стібки та послідовно розміщувати хрестики [23].

Сам виріб вишивали пряжою для в'язання за допомогою голки. Пряжа – це окремі волокна, що об'єднані в єдине ціле шляхом скручування або з'єднання. Безпосередньо нитки виготовляють, використовуючи як природні, так і хімічні волокна (див. рисунок 2.2.2) [24].

Рисунок 2.2.2 – Пряжа для в'язання

Розмаїття ниток для ручного в'язання, спицями, гачком просто вражає. Вони відрізняються складом, кольором, товщиною, вагою, характеристиками. Для вишивання декоративної композиції використовували акрилову (синтетичну) пряжу. Переваги акрилу: міцна, м'яка, легка.

Для того, щоб при натягуванні на раму робота виглядала естетично, використовували п'яльця (див. рисунок 2.2.3).

П'яльці бувають різноманітних форм та розмірів. Виробники постачають рукодільницям моделі з дерева, металу, пластику або комбіновані. Щодо форми, п'яльця поділяються на круглі, квадратні, овальні та прямокутні. Для конкретного рукоділля було використано дерев'яні п'яльця [25].

Рисунок 2.2.3 – П'яльця дерев'яні

Додатково для того, щоб стібки окремі елементи зображення виглядали об'ємними, використали шпагат синтетичний (див. рисунок 2.2.4).

Рисунок 2.2.4 – Шпагат синтетичний

Калькуляція – це процес розрахунку собівартості: скільки коштує вироблена одиниця продукції, виконана робота чи надана послуга. Також вона визначає ціну закупівлі матеріалів, сировини та інших виробничих ресурсів, аналізуючи їхню вартість за складовими [26]. Калькуляція витрат на матеріали для виготовлення декоративної композиції у техніці вишивки подано у таблиці 2.2.1.

Таблиця 2.2.1 – Калькуляція витрат

№ з/п	Назва матеріалу	Одиниці вимірювання	Вартість матеріалів	Витрата матеріалів	Вартість, грн
-------	-----------------	---------------------	---------------------	--------------------	---------------

1	2	3	4	5	6
1	Полотно для вишивання	м	260 грн/м	1 м	260
2	Пряжа для в'язання	шт	65 грн/шт	9 шт	585
3	П'яльця дерев'яні	шт	237 грн/шт	1 шт	237
4	Шпагат синтетичний	м	190 грн/моток		190
5	Рама, паспарту та ДСП	шт	712 грн		712
Всього:					1984

На виготовлення декоративної композиції у техніці вишивки витрачено 1984 грн.

Отже, у результаті добору матеріалів для виконання декоративної композиції було визначено оптимальні види тканини, ниток та інструментів, які забезпечують якість та естетичну виразність виробу. Аналіз витрат показав, що виготовлення композиції є економічно обґрунтованим, а співвідношення ціна-якість підібраних матеріалів – оптимальним.

2.3 Технологічна послідовність виготовлення декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки

Для виконання декоративної композиції спочатку потрібно підготувати полотно. Фарбували його кавою для здобуття потрібного відтінку. Після цього переносимо ескіз за допомогою олівця. Наступним кроком буде вибір елементу, з якого будемо починати вишивати, наприклад сонце. Починаємо з кола, а потім переходимо на промінці (див. рисунок 2.3.1).

Рисунок 2.3.1 – Вишите коло сонця

Початок нитки закріплюємо під стібками у самому процесі вишивання. Починаючи з одного краю, стібок вколюється у самий край контуру і виводиться на протилежному боці в крайній точці. Далі нитка проходить під тканиною і повторює цей рух у зворотному напрямку, формуючи дзеркальний стібок на вивороті. Наступний стібок розташовується впритул до попереднього. Заповнення виконується поступово, від краю до краю.

Закінчивши один елемент, нитку ховають під стібками, не утворюючи вузлів. Для нового елемента нитку виводять у потрібному місці – знову без вузлів.

Полотно закріплюємо у п'яльця, щоб декоративна композиція при оформленні була естетичною, а вишивати було зручно (див. рисунок 2.3.2).

Рисунок 2.3.2 – Процес вишивки з використанням п'ялець

Декоративна композиція має певні елементи, які зображені напівоб'ємними. Це досягається завдяки прокладанню шпагату (див. рисунок 2.3.3). Шпагат прокладається по полотну та фіксується на ньому завдяки стібкам вишивки, що розташовуються поруч один з одним.

Рисунок 2.3.3 – Прокладання шпагату під час вишивання елементів

Наступним етапом є вишивання лісу та полів (див. рисунок 2.3.3). По намічених смугах вишиваємо акуратні стібки не тільки прямо, а й навскіс. Такий напрям додає різноманіття та виразності зображенню й композиції в цілому.

Рисунок 2.3.3 – Фрагмент вишивки з деревами

Далі продовжуємо вишивати елементи композиції, міняючи кольори та напрями стібків (див. рисунок 2.3.4).

Рисунок 2.3.4 – Процес виготовлення декоративної композиції

Після того, як вишили все основне, можна додати деталі, які тільки підкреслять композицію і зроблять її цікавішою. Окрім цього, в кінці оформлюємо роботу в раму з паспарту (див. додаток Ж, рисунок Ж.1).

2.4 Композиційна характеристика та естетична оцінка декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки

У декоративній композиції «І зійде українське сонце...» спостерігаються три основні закони – закон традиції, закон цілісності, закон тектоніки.

Техніка гладі, що використовується у декоративній композиції, міцно вкорінена в традиціях декоративно-прикладного мистецтва. Стилізований пейзаж, який вільний від надмірного реалізму вказує на авторське переосмислення народного стилю.

Вся композиція організована як єдине візуальне ціле. Колористичне та структурне рішення об'єднує всі елементи в гармонійну, монолітну форму. Переходи кольорів плавні, а повторювані текстурні стібки формують ритмічну єдність.

Кожен стібок декоративної композиції має свою логічну роль, що визначає його місце в загальній картині. Горизонтальні лінії, що нагадують ландшафт, відчутно важчі та слугують опорою, візуально фіксуючи зображення на поверхні тканини.

Декоративна композиція має горизонтально витягнуту прямокутну форму, що відповідає природній логіці пейзажної композиції. Простір поділений на три плани: передній, середній і задній, що створює ефект глибини.

Домінантним є зображення сонця, котре здійснюється з-за гірських вершин. Його кольорова палітра в жовто-гарячих відтінках, рівно як і кільцева структура стібків, притягує погляд та утворює композиційний центр.

Промені сонця «розбігаються» вгору й вбік, створюючи радіальну динаміку, яка врівноважує горизонтальними шарами ландшафту. Отже, в декоративній композиції поєднується динаміка та статика, що створює баланс спокою і руху.

Елементи ландшафту розміщено з використанням хвилястих ліній, що робить загальну композицію більш плавною та додає їй ритму.

Споглядаючи на декоративну композицію «І зійде українське сонце...» можна помітити, що переважають теплі відтінки, такі як жовті та зелені, і прохолодні, наприклад сині, бірюзові. Така палітра створює відчуття життєрадісності, ранкового настрою, чистоти і оновлення.

Фактура створена технікою гладі, де різна орієнтація стібків формує рельєфність поверхні. Це посилює зорове враження, робить композицію майже скульптурною. Вона ніби «виліплена» на тканині, а не просто вишита. Завдяки тому, що промені сонця вишиті з акцентом на ритмічність та рух, це додає емоційного тепла і світла до композиції.

Декоративна композиція «І зійде українське сонце...» викликає почуття спокою, гармонії та надії. Сонячне світло, чиста річка, зелені пагорби асоціюються з природною красою, родючістю оновленням. Це може викликати терапевтичний ефект, тому що дивлячись на неї, глядач заспокоюється, налаштовується на позитивний лад, а також це допомагає зосередитись на прекрасному – простому.

Сонце – символ життя, енергії, початку, духовного світла. Його центральне положення і домінуюча роль вказують на ідею того, що світло є джерелом внутрішньої сили. Пагорби – символи родючості, зв'язку з землею, постійності. Річка – символ руху, очищення, життєвого шляху. Її світлий блакитний колір додає композиції свіжості та легкості.

Композиція вирізняється гармонійним поєднанням кольорів – теплі відтінки жовтого для зображення сонця плавно переходять у численні градації зеленого, що символізують багатство природи. Ритмічні хвилясті лінії, якими створено фактури полів, дерев, пагорбів і небокраю, створюють відчуття руху, світла і простору.

Відповідність закону традиції за такими показниками: канонічність, традиційність, новизна (новаторство).

Декоративна композиція «І зійде українське сонце...» демонструє глибоку повагу до українських народних традицій вишивки, зокрема вишивки гладдю. Зберігаються характерні для української народної вишивки принципи стилізації природи, використовуючи органічні лінії, повторювані мотиви та орнаментальні форми. Композиція базується на мотиві ландшафту – сонце, поля, дерева, вода, що є близьким до народної тематики і проглядається як глибоко канонічний образ у контексті української вишивальної культури.

Застосування шпагату як об'ємного елемента є нестандартним і цікавим рішенням, що додає рельєфності та тактильності. Також новаторським є підхід до ритмізації простору за допомогою щільної лінійної фактури. Таке поєднання традиції і сучасного бачення створює виразний авторський стиль.

Декоративна композиція має виразну цілісність: усі елементи пов'язані між собою єдиною стилістикою, технікою виконання та колористичною гармонією. Форма, колір і фактура перебувають у супідрядності, які підпорядковані єдиній ідеї – відтворенню ідеалізованого, ритмічного пейзажу.

Композиція виразно динамічна. Завдяки напрямкам ліній, спіралі сонця та хвилястого рельєфу. Промінці сонця створюють радіальний рух, що оживлює центр композиції та веде погляд глядача вглиб простору.

В декоративній композиції «І зійде українське сонце...» застосовано асиметрію як засіб гармонізації. Композиція не є симетричною, однак досягає рівноваги завдяки чергуванню форм і напрямків. Такий підхід додає природності та уникає монотонності.

У роботі чітко простежується ритм – повторення хвилястих стібків і форм, що створюють зоровий пульс. Цей ритм варіативний, так як змінюється за щільністю та напрямком, що забезпечує динаміку та глибину.

Поєднуються контрастні форми (гострі й округлі), кольори (світлі й темні) та текстури (гладка поверхня тканини, вишивка і рельєф шпагату). Водночас присутні нюансні переходи всередині гама зелених і жовтих тонів. Елементи мають тотожність у стилістиці і подібність у побудові, що створює злагоджену візуальну мову.

Співвідношення між елементами пейзажу дотримано логічно. Простір побудовано в перспективі, з глибоким планом, переднім та заднім фоном, що свідчить про композиційну грамотність.

Колористичне рішення роботи є теплим, життєствердним і гармонійним. Основу складають відтінки жовтого, зеленого та блакитного, що символізують природу, сонце, воду та злагоду. Тональні переходи м'які, з добре витриманими нюансами, без зайвої строкатості. Контраст досягається через співвідношення темних і світлих тонів, що візуально структурує композицію та підкреслює глибину.

ВИСНОВКИ

У ході виконання кваліфікаційної роботи була досягнута мета дослідження, що полягала в обґрунтуванні художньо-композиційних і технолого-матеріалознавчих особливостей декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки, виготовленні її відповідно до схарактеризованої технологічної послідовності та презентуванні на постері. На основі поставлених завдань здійснено комплексне вивчення вишивки як одного з найдавніших і найважливіших видів українського декоративно-прикладного мистецтва.

Перш за все, було досліджено історію виникнення та розвитку вишивки, зокрема в українській культурі. З'ясовано, що вишивка відігравала важливу роль у побуті, ідентичності та самовираженні. Встановлено, що українська вишивка є унікальним явищем, яке сформувалось у тісному зв'язку з етнографічними особливостями регіонів. Вивчено особливості вишивки та техніки виконання, що дозволило глибше усвідомити потенціал цього виду мистецтва в сучасному декоративному дизайні.

На основі проведеного аналізу художньо-технологічних особливостей вишивки були охарактеризовані основні техніки, що використовують в українському декоративному мистецтві, зокрема гладь, хрестик, мережка тощо. Встановлено, що кожна техніка має свої особливості, які можуть бути адаптовані відповідно до творчого задуму. Також розглянуто різноманіття матеріалів, які використовуються в сучасній вишивці.

Особливе значення в дослідженні було надано обґрунтуванню ідеї та художньо-образного змісту декоративної композиції «І зійде українське сонце...» у техніці вишивки. Цей образ є символом відродження, духовного піднесення, національної єдності та надії на краще майбутнє. Композиція уособлює силу українського народу, його незламність і прагнення до світла. У

роботі простежено зв'язок між образами сонця, полів, гір як елементів, що формують цілісну художню концепцію.

Окремо було здійснено добір матеріалів для виконання вишивки. Проведено калькуляцію витрат на виготовлення та оформлення роботи. Це дозволило оцінити розрахунок виробу та забезпечити його реалістичність з практичної точки зору.

Важливим етапом стало обґрунтування технологічної послідовності виконання декоративної композиції. Описано всі етапи – від створення ескізу до поетапного виконання вишивки та фінального оформлення. Такий підхід дозволив забезпечити якісне виконання виробу і відповідність задуму.

Після завершення практичної частини виріб був проаналізований з точки зору композиційних особливостей. Проведена естетична оцінка продемонструвала відповідність роботи художньому задуму, її виразність та гармонійність. Готовий виріб поєднує традиційні українські мотиви та елементи новаторства, що свідчить про творчий підхід до реалізації теми. На завершення було виготовлено постер (див. додаток К, рисунок К.1).

Таким чином, усі поставлені завдання були успішно виконані. Декоративна композиція «І зійде українське сонце...» має практичну та культурно-мистецьку цінність, демонструє високий рівень опанування теоретичних знань і професійних навичок, сприяє збереженню та розвитку українських народних традицій.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

- 1 Тімченко А. Вишивка гладдю у декоративно-прикладному мистецтві // Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва. (м. Хмельницький, 02 травня 2025 р.). – Хмельницький : ХНУ, 2025. – С. 75–80 (дата звернення: 05. 05 .2025).
- 2 Вишивання URL: <https://surl.li/kxkeau> (дата звернення: 03.01.2025).
- 3 Українська вишивка URL: <https://surl.li/wgldue> (дата звернення: 03. 01. 2025).
- 4 Т. В. Кара-Васильєва, А. О. Заволокіна Українська народна вишивка – Київ: Либідь, 1996. – 96 с.
- 5 Вишивка як найдавніше мистецтво. Зразки та ілюстрації URL: <https://surl.li/cc/guqits> (дата звернення:16. 03. 2025).
- 6 Така вишукана і неповторна вишивка: види та техніки вишивки URL: <https://ricoma.ua/blog/vidy-techniki-vyshyvki/> (дата звернення: 25. 03. 2025).
- 7 Історія вишивки гладдю URL: <https://surl.li/cc/cvdymv> (дата звернення: 04. 02. 2025).
- 8 Вишивка гладдю: історія, різновиди, символіка URL: <https://vsviti.com.ua/ukraine/70535> (дата звернення: 31. 03. 2025).
- 9 Pomeriggio in Italia. Nerina Rana. Sunny by nerina52 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://surl.li/fcwppm> (дата звернення: 05. 05. 2025).
- 10 Gucci та Dolce & Gabbana: українська вишиванка у колекціях світових модельєрів – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://surl.lu/ukncju> (дата звернення: 05. 05. 2025).
- 11 Трудове навчання (для дівчат). 6 клас. Сидоренко. Техніки вишивання вільною гладдю URL: <https://surl.li/cc/ibiscx> (дата звернення: 09. 02. 2025).

12 Л. І. Шерстюк Художня вишивка Біла і прорізна гладь – Київ «Техніка», 1996 – 123 с..

13 Техніка вишивки гладдю та цікаві факти про неї URL: <https://hoyna.com.ua/porady/tehnika-vyshyvku-gladdyu-ta-tsikavi-fakty-pro-neyi/> (дата звернення: 17. 05. 2025).

14 Символ сонця – символ життя URL: <https://www.libr.dp.ua/?do=ukrainica&lng=1&id=3&idg=255> (дата звернення: 12. 01. 2025).

15 Солярний знак – знак сонця у слов'янській культурі URL: <https://vseosvita.ua/blogs/soliarnyi-znak-znak-sontsia-u-slovianskii-kulturi-67997.html> (дата звернення: 12. 01. 2025).

16 Прапор Донецької області URL: <https://surl.li/noqfhc> (дата звернення: 28. 01. 2025).

17 Революція гідності URL: <https://surli.cc/xfghhi> (дата звернення: 28. 01. 2025).

18 Земля – символ потужної держави URL: <https://surl.li/rlocup> (дата звернення: 02. 02. 2025).

19 Що означає земля для українця? URL: <https://surl.lu/xkseac> (дата звернення: 02. 02. 2025).

20 Неймовірна сила і краса гір URL: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/nejmovirna-syla-i-krasa-gir/> (дата звернення: 03. 02. 2025).

21 Символіка та значення гори URL: <https://symbolopedia.com/uk/mountain-symbolism-meaning/> (дата звернення: 03. 02. 2025).

22 Про Україну URL: <https://about-ukraine.com/simvolika-koloriv/> (дата звернення: 25. 02. 2025).

23 Основні види канви для вишивки URL: <https://tk.ua/ua/articles/osnovnye-vidy-kanvy-dlya-vyshivki.html> (дата звернення: 14. 04. 2025).

24 Пряжа для в'язання. Види та властивості URL: <https://www.fairyhands.com.ua/uk/vydy-pryazhi-dlya-vyazannya/> (дата звернення: 14. 04. 2025).

25 П'яльця для вишивання: різновиди та особливості виробу URL: <https://surl.li/bgavzf> (дата звернення: 14. 04. 2025).

26 Калькуляція URL: <https://surl.lu/jqmdxz> (дата звернення: 05. 06. 2025).

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

ВИШИТА КИТАЙСЬКА ШАЛЬ ТА СОРОЧКИ (ФРАГМЕНТИ)

Рисунок А.1 – Вишита китайська шаль (фрагмент)

Рисунок А.2 – Вишиті гладдю сорочки

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ФРАГМЕНТ КОМІРЦЯ ТА СОРОЧКИ

Рисунок Б.1 – Комірчик сорочки з Сарненського р-ну вишитий прямою лічильною гладдю

Рисунок Б.2 – Фрагмент сорочки з Київщини

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ФРАГМЕНТИ ВИШИТОГО МОТИВУ ТА СОРОЧКИ

Рисунок В.1 – Фрагмент мотиву вишитого гладдю «колодочки»

Рисунок В.2 – Фрагмент сорочки. Яворівщина

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

ПРИКЛАДИ ТВОРІВ ТА ВИШИТА СОРОЧКА ВІД БРЕНДУ
SPORTMAX

Рисунок Г.1 – панно, що майстерно створює мисткиня Оксана Мовчан

Рисунок Г.2– Тосканські пейзажі Наріни Рани

Рисунок Г.3 – Вишита сорочка від дизайнера бренду Sportmax

ДОДАТОК Д
(обов'язковий)

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ЕСКІЗУ

Рисунок Д.1 – Перший етап створення ескізу

Рисунок Д.2 – Другий етап створення ескізу

ДОДАТОК Е
(обов'язковий)

ЕСКІЗ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Рисунок Е.1 – Ескіз декоративної композиції
«І зійде українське сонце...»

ДОДАТОК Ж
(обов'язковий)

**ДЕКОРАТИВНА КОМПОЗИЦІЯ
«І ЗІЙДЕ УКРАЇНСЬКЕ СОНЦЕ...»**

Рисунок Ж.1 – Декоративна композиція «І зійде українське сонце...»

ДОДАТОК К
(обов'язковий)

ПРОЄКТ ПОСТЕРУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ
ДЕКОРАТИВНА КОМПЗИЦІЯ «І ЗІЙДЕ УКРАЇНСЬКЕ СОНЦЕ...»
У ТЕХНІЦІ ВИШИВКИ

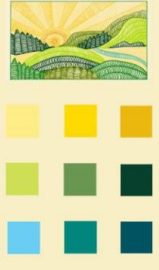

ДЖЕРЕЛА НАТХНЕННЯ	ПОШУК ТВОРЧОЇ ІДЕЇ	ПРОЦЕС ВИКОНАННЯ
		
ФОТО ГОТОВОЇ РОБОТИ	ВІЗУАЛІЗАЦІЯ	
		
 <p>ЗДОБУВАЧ: ст. гр. ДЛ-21-1 Анна ТІЩЕНКО ОПТ «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво»</p>	<p>КЕРІВНИК: Вікторія ХРЕНОВА Доцент кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва, канд. пед. наук</p>	<p>АНОТАЦІЯ: Декоративна композиція втілює у собі образ сподівання, відродження та мрії української держави. Наразі, сідь сонця для українців постає символом незламності. З кожним новим сходом народ змаює сили жити далі, відстоюючи свою свободу та незалежність держави. Він символізує надію на майбутнє, сповнене світла, яке неодмінно настане після перажитих випробувань.</p>

Рисунок К.1 – Проєкт постеру